

NAŠI PRIJATELJI ZPUT

NAŠIM
PRIJATELJIMA
2015/2
BROJ 55

UVODNIK	3
MEDITACIJA O MILOSRDU	4
SVETA OBITELJ U IZBJEGLIŠTVU	6
STRANAC BIJAH I PRIMISTE ME	8
SLUGA BOŽJI PETAR BARBARIĆ -HODOČAŠĆE PO BOSNI I HRVATSKOJ	10
SLUGA BOŽJI ANTE GABRIĆ - MOJ OROBINDO	12
ISUSOVCI U DUBROVNIKU	14
ČASNI BRAT IVAN MIKEC - VRTLARI I SLIKAR	18
ANĐEO KOJI GOVORI	20
NOVACI	22
POKOJNICI	25
IZDANJA	27

IGNACIJEV PUT ■ INFORMATIVNI LIST ZA PRIJATELJE DRUŽBE ISUSOVE

■ ISSN 1331-8500 ■ 2/2015 ■ broj 55 ■ godina XXX ■

■ Izdavač: Provincijalar Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, Palmotićeva 31, HR 10 000 ZAGREB, p.p. 669 ■

■ Glavni i odgovorni urednik: Stjepan Harjač ■

Uredničko vijeće: Luka Ilić, Ivan Junušić, Petar Klarić, Marko Petričević, Tomislav Vujeva ■

ignacihev.put@gmail.com ■ www.fidi.hr/ignacihev-put

Svoje dobrovoljne priloge možete slati na račun:

"Hrvatska pokrajina Družbe Isusove (za IP)", Zagrebačka banka, 2360000-111576399

**Dragi naši prijatelji i dobročinitelji,
poštovani čitatelji!**

Osmog prosinca ove godine započeli smo Svetu godinu milosrđa.
Taj je dan bila i pedeseta obljetnica završetka Drugog vatikanskog koncila s kojim je došlo novo razdoblje evangelizacije i odgovornost Crkve da bude ljudima živi znak Očeve ljubavi.

Na svečanom otvaranju Koncila sveti Ivan XXIII. je rekao: *sada Kristova Zaručnica više voli koristiti lijek milosrđa nego posegnuti za oružjem strogće... Katolička se crkva želi pokazati najljubaznijom majkom svih, dobrobotnom, strpljivom, pokretanom milosrdjem i dobrotom prema djeci koja su se od nje odjelila.*

Već je Toma Akvinski rekao da Bog očituje svoju svemoć svojim milosrdem. U Starome zavjetu izrazi *strpljiv* i *milosrdan* označuju Božju narav.

Sam je Isus primio poslanje od Oca da objavi otajstvo Božje ljubavi: *Bog je ljubav.* Ta je ljubav bila vidljiva i opipljiva u Isusovom životu, u djelima i u riječima, njegova je osoba sama ljubav. Svi odnosi prema grješnicima, siromašnima, bolesnima i odbačenima natopljeni su milosrdem. Ništa u Isusu nije lišeno suočenja, kako piše papa Franjo.

Milosrde je sam temelj na kojem počiva život Crkve, kaže papa. Svako bi pastoralno djelovanje trebalo biti natopljeno nježnošću. Svako navještanje i svjedočenje treba biti prožeto milosrdem.

Istinitost i vjeredostojnost Crkve se vidi upravo u tome koliko ona pokazuje milosrdnu i suočajnu ljubav.

Papa Franjo nam osvjećuje da smo odavno zaboravili pokazivati i živjeti put milosrđa. Crkva treba ići dalje, a ne samo počivati na pravednosti koja je nužna.

Sve rjeđe susrećemo u našoj kulturi iskustvo oprاشtanja, no bez svjedočenja i oprاشtanja život postaje neplodan i jalov.

Crkva želi ponovno preuzeti na sebe teret slabosti i teškoća svoje braće i sestara...

Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan (*Lk 6,36*).

To je program života koji je i zahtjevan, a i bogat radoštu i mitem.

Neka nam ove, gore iznesene misli pape Franje iz njegove bule *Misericordiae vultus (Lice milosrđa)*, donesu snagu i ohrabrenje da se kroz naš život, riječi i djela zrcali milosrđe prema svakom čovjeku.

Blagdan Božića je uvijek proslava silaska Boga među nas ljudi, otkrivanje Njegove ljubavi i milosrđa kroz Isusa.

Od srca želim da vaše milosrđe bude najveći dar i čestitka bližnjima i svakom čovjeku.

p. Stjepan Harjač

Meditacija o milosrđu

I uvečer toga istog dana, prvog u tjednu, dok su učenici u strahu od Židova bili zatvorili vrata, dove Isus, stane u sredinu i reče im: »Mir vama!« To rekavši, pokaza im svoje ruke i bok. I obradovaše se učenici vidjevši Gospodina. (...) Ali Toma zvaní Blizanac, jedan od dvanaestorce, ne bijaše s njima kad dođe Isus. Govorili su mu dakle drugi učenici: »Vidjeli smo Gospodina!« On im odvrati: »Ako ne vidim na njegovim rukama biljeg čavala i ne stavim svoj prst u mjesto čavala, ako ne stavim svoju ruku u njegov bok, neću vjerovati.« I nakon osam dana bijahu nje-govi učenici opet unutra, a s njima i Toma. Vrata bijahu zatvorena, a Isus dođe, stade u sredinu i reče: »Mir vama!« Zatim će Tomi: »Prinesi prst ovamo i pogledaj mi ruke! Prinesi ruku i stavi je u moj bok i ne budi nevjeran nego vjeran.« Odgovori mu Toma: »Gospodin moj i Bog moj!« (Iv 20, 19-20.24-28)

Živimo u vremenu kada je milosrde, kao i mnogo drugih stvari, postalo samo daleka idea u ljudskim umovima. No, milosrde ima smisla i potreblno nam je jer smo grešnici u vapijućem stanju. Ipak, mnogi danas misle da je neplemenito i nemilosrdno govoriti o grijehu kao grijehu. Mnogi smatraju da je milosrde objava Božjeg nezanimanja za grijeh ili objava nevažnosti grijeha. No, upravo suprotno je istinito. Milosrde znači da grijeh uistinu postoji. Milosrde ne znači da nema suda. Milosrde postoji baš zato što dan suda postoji.

Moramo Bogu biti zahvalni na ljepoti i daru Njegove milosti i milosrda. Bez njih, nemamo nikakvog izgleda. Bez njih smo izgubljeni. S njima imamo sanse, ali samo ako prihvativimo da smo ih potrebeni. A potrebbni su nam u velikoj mjeri kako bismo „uspjeli“. Jer samo kroz milosrde i milost možemo biti oslobođeni od grijeha i izlijčeni od njegovih posljedica. Samo se zbog milosrda možemo nadati ulasku u Božju slavu u raju, za koju pi-smo kaže: „Ali u nj neće unići ništa nečisto i nijedan tko čini godost i laž“ (Otk 21, 27).

Uvod u milosrđe

Ulazimo u sobu. U njoj su okupljena desetorica apostola. Okupljeni su u strahu. Vrata su zaključana. Oni su slomljeni, uznenimireni, u nevolji. Svi, osim Ivana, su pobegli, napustili Gospodina. Jedan od njih je zanijkao da Ga uopće poznaje. Ne jednom, nego tri puta. I sada su ovdje. Poniženi, odbačeni i bez vjere. Sa strane stavljaju Isusove riječi da će treći dan ustari od mrtvih. Žene i dva učenika iz Emausa im govorile da su vidjeli Gospodina. Međutim, oni i dalje odbijaju vijest koja se slaže s Kristovim obećanjem. Ulazimo u zaključanu sobu ispunjenu preplašenim, osramočenim muževima koji odbijaju vjeronati.

Ali, ovdje nalazimo uvod u milosrđe. Sprema im se blagoslov i duboko iskustvo milosrđa. Jedna od velikih grešaka našega vremena jest objava milosrda bez pokajanja, bez upućivanja na naše grešno stanje. Toliki su zašutjeli o grijehu. Samim time su zašutjeli i o istinskoj veličanstvenosti milosrda i o zadivljujućem daru koji ono jest. Ali ne smijemo zaboraviti, svrha milosrđa nije govoriti drugima da su loši. Svrha milosrđa je govoriti drugima o oproštenju grijeha.

S jedne strane živimo u bunilačkom vremenu, vremenu u kojem mnogi odbacuju grijeh. U vremenu u kojem su mnogi preoblikovali Boga u „dobrog momka“ kojemu nije pretjerano stalo do grijeha te su tako sveli milosrde na čin nježnosti i sljepoće s Božje strane.

S druge strane, ovo su također vremena u kojem se mnogi boje Boga, ljuti su na Boga, odbacuju Njegov sud i veličanstvenu viziju morala. Mnogi ljudi shvačaju da je njihov život u neredu. Obitelji su razorenje. Ljudi su zbumjeni. Pohlepa, materijalizam, požuda i ostali grešni porivi sve više umaraju čovjeka. Mnogi su ljuti na Crkvu jer shvačaju da je Crkva u pravu. Ljuti su jer ne vole da ih se podsjeća da ne smiju zvati dobrim ono što Bog naziva grešnim.

Ali, ponajviše su zbumjeni i ljuti jer ne poznaju i ne shvačaju oproštenje. Svrnimo svoju pozornost nakratko na Psalm 32.:

Blažen onaj kome je grijeħ otpušten, kome je zločin pokriven! Blago čovjeku kome Jahve ne ubraja krivnju i u čijemu dubu nema prijevare! Prešutjet sam htio, al kosti mi klomuše od neprestana jecanja. Danju i noću ruka me tvoja tištala, snaga mi se trošila ko za ljetnih žega. Tad grijeħ svoj tebi priznah i krivnju svoju više ne skrivaħ. Rekoh: »Priznat ētu Jahvi prijestup svoju, i ti sī mi krivnju grijeħha oprostio.

Prvi korak k stjecanju blaženoga stanja jest priznavanje grijeha. Neki će možda pominisliti da je to nabijanje krivnje, ali budimo iskreni prema sebi. Nije to pretjerivanje. Mi smo grešnici i potrebna nam je pomoć. Ali, nemojmo zaboraviti - to priznaje grijeħha i grešnosti je uvod u milosrde.

Mir milosrđa

U sobi ispunjenu prestrašenim, obečašćenim, sumnjičavim, poniženim, odbačenim i tužnim muževima ulazi Gospodin. Gospodin im kaže: *Mir vama!* Onima koji se skrivaju, onima koji su ga zanijkali, koji su pobegli od odgovornosti ukazuje se Gospodin i progovara im: *Mir vama!* Što je mir? On je puno više od odsustva sukoba i podjele. Mir je prisutnost svega onoga što u odnosu treba biti: pravda, čestitost, obostranost, uzajamnost. Mir znači cjelovitost, stanje u kojem su svi nužni dijelovi sjedinjeni u jedno. Mir je Božji dar cjelovitosti.

Gospodin im nije rekao: *Neću vas kazniti zbog onoga što ste učinili.* Rekao im je: *Između vas i moga Oca je sad mir, cjelina, potpunost. Prisutno je sve ono što je nužno da bude u odnosu.* Gospodin nije zanemario našu ranjenu narav. On nam je kroz svoju otkupljujuću smrt i uskrsnuće dao sve što nam je potrebno da je zacijelimo.

I obradovaše se učenici vidjevši Gospodina. Uživali su u Božjoj milosti. Iskusili su je i bili su zadivljeni njome. Ovo nije prolazna sreća. Apostoli se nisu razveselili samo na trenutak. Dan im je dar postojane, istinite, pouzdane sreće kakav je nespoznatljiv dar Božje dobrote i milosrđa. Sagrijeli su i poklekнуli su pred strahom. Pobjegli su od Gospodina i zanemarili Njegovo učenje. Ali, Gospodin staje pred njih i govorii im: *Mir vama!* Neka punina milosti Božje bude s vama, kako bi

iskusili da vas Bog traži da vas još više privuče u Svoju ljubav.

Ovdje nalazimo milosrđe, blaženo milosrđe koje spašava duše. Zadivljujuća i neočekivana milost. Ovdje je mir. Ovdje je duboko, trajno milosrđe. Trajno, jer je ukorijenjeno u postojanoj i stalnoj ljubavi Božjoj.

Preduvjet milosrđa

Ali, jedan od apostola nije bio u sobi. Najranjeniji od svih apostola. Ranjen u tolikoj mjeri da se odmaknuo od jedinoga mjesta gdje se milosrđe može pronaći, jer gdje su dvojica ili trojica bili okupljeni Gospodin se ukazao među njima (*usp.* Mt 18, 20). U svome osamljivanju, Toma si je uskraćivao Gospodinov blagoslov.

Nemojmo zaboraviti. Gospodin neprekidno nudi svoje milosrđe. *I onoga tho dode k meni neću izbaciti* (Lv 6, 37). Pitanj je: Hoćemo li Mu doći? Postoji samo jedan ujet, jedan zahtjev kako bi zadobili Njegovo milosrđe: *Trebamo ga zatražiti. Evo, na vratima stojim i kucam; posluša li tko glas moj i otvori mi vrata, unići ētu k njemu i večerati s njim i on sa mnom.* (Otk 3, 20). Vrata našega srca i vrata našega pokajanja trebaju biti, i jedino mogu biti, otvorena iznutra. Gospodin nas neće prisiljavati da prihvativimo Njegovo milosrđe Ali, bez Njegova milosrđa ne možemo. Njegovo milosrđe je besplatno i traži samo jedno: moramo pregristi svoj ponos, priznati našu potrebu i otvoriti vrata.

Toma nije ustrajač u svojoj izoliranosti. Vratio se među svoje prijatelje. Otvorio je vrata svoga srca i Gospodin je nežno kroz njih ušao. Toma je, zadivljen Gospodinovim milosrdjem, pao na koljenja: *Gospodin moj i Bog moj!* Gospodin nikada nije prestao zvati Tomu. Nije odustao, nego je čekao dok Toma nije otvorio vrata. *Mir tebi, Toma. Drago mi je da si ovđe. Odsada nikada više nemoj sumnjati u moje milosrđe i ljubav prema tebi. Ni-kada više nemoj misliti da si me izgubio. Ljubim te ljubavlju vječnom. Zazvao sam te i ti si moj.*

Milosrđe. Kad se ponizno prima prinosi mir koji nam je dan od samoga Krista. To je milosrđe koje, kao preduvjet, strpljivo kuca i čeka na naš „Da.“

Ivan Junušić

Sveta Obitelj u izbjeglištvu

Biblijsko razmišljanje uz ovogodišnji Božić

Božić ove 2015. godine dolazi u čas kada smo do u dubinu osjetili kako su osnovne zaseude našega svijeta poljsuljane. Seoba naroda – financirana, kako se čini, i ciljano pokrenuta – dovodi mnoštva u Europu. Teror odnosi ljudske živote – i žrtava i samih napadača – i širi tjeskobu u srcu europske kulture i civilizacije. U Egiptu srušen zrakoplov, u Beirutu ubijanje, u Parizu masakr. Neprekiniti rat – ne bez potpore svjetskih sila – razdziре zemlju obraćenja sv. Pavla. Hrvatska je pak još jednom osjetila duboku podijeljenost koja nikako ne odgovara većinskoj katoličkoj vjeri i pokazuje kako je slabašan jezičac na vagi političke vlasti kada manjina dobije moć. U takav svijet Bog dolazi! U naši povijest Isus ulazi – začet po Duhu Svetom u Nazaretu, rođen od Djevice u Betlehemu. Silno se Božje milosrde u Božiću pokazuje!

Selioci, izbjeglice, iseljenici i povratnici

Božić i blagdan Svetе Obitelji u ovoj Svetoj godini Milosrda, u koju je cijela Crkva na poziv pape Franje zakoračila na svetkovinu Bezgrještoga Zatreća 8. prosinca 2015., posverma su u znaku svjet skoga dana selilaca i izbjeglica. Stavljuju nas pred izazov – rekao je Sveti Otar – a odgovor je evan gelje milosrda! Doista, evandeoski izvještaj bez zadrške svjedoči o Kristovu selilačkom, izbjegličkom putu sa Svetom Obitelji. Neugodno iskustvo koje mučno uzdrmava spokoj obitelji usred noći i oni moraju brže bolje za Egipat – u inozemstvo, još iste noći (*usp. Mt 2,14*) – ne bješe im prva takva stvar. Zbog administrisacije silnoga rimskoga imperija, po carskoj zapovijedi Augustovoj, morali su oni u zadnjim danima Marijine trudnoće na put u Betlehem. Budući da je to prvi popis za Kviriniju još si lakše možemo predočiti kakva je „navala“ i gužva nastala ondje. Za bračni par koji čeka dijete nema mjesta! Nakon putničkoga napora i nakon tjeskobnoga traženja smještaja, kojima je bio izložen već u majčinoj utrobi, Isus se rađa u štali. Kao

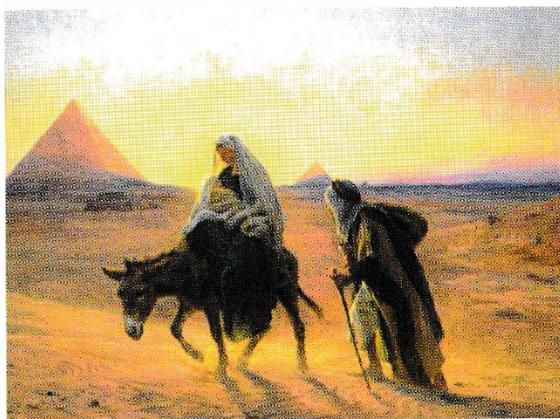
novorođenče, djetešće, povijen u pelene, položen je u životinjske jaše.

Ludački Herodov strah i njegova mržnja najjerat će ih u izbjeglištvu, u tudinski kraj drevnoga Egipta. Ali i po povratku neće imati mira. Sveti Obitelj, vraćajući se u svoju zemlju, opet nailazi na prijernju. U Judeji vlada Athelaj, koji ide stopama svojega preminuloga oca Heroda (*usp. Mt 2,22*), pa je Sveti Obitelj iznova ugrožena i još jednom mora dalje na put. Nastanit će se ponovo u Galileji, u Nazaretu. Bijeg u Egipat i povratak odande ispunja čak tri drevna proročstva (*Mt 2,15.17.23*).

Nemamo točnih podataka koliko su ova putovanja, selidbe i iseljeništvo trajali, ali očito je da se radi o čak četiri preseljenja. Što to znači za život obitelji, lako je naslutiti. Kako se dijete razvija i odgaja u takvim okolnostima, jasno je. Ako se u 21. stoljeću, o Božiću 2015. susrećemo s raznim napadima na obitelj i njezine osnove, gde, kolika nam utjeha i ohrabrenje stiže: sam Sin Božji svojim je ljudskim životom posvetio obiteljske muke: podložnost administrativnim propisima i zahtjevima, bijeg pred zatornikom, život u tudini i višestruke selidbe. U Djeteru Isusu, već i pod srcem Majke Marije, očituje se Božje milosrde.

Otac je važan

Poznati evandeoski izvještaj o bijegu Svetе Obitelji u Egipat u prvi plan stavlja lik oca obitelji, koji je – kako je mnogo puta istaknuto – u novijoj europskoj kulturi zatajio. Sveti Josip, počin Isusov, pažljiv je na Božju rječ. U snu – kad svjesna prikrivanja i laži, kojima uljepšavamo svoj lik pred drugima i pred samima sobom uminu, kada obrambeni mehanizmi padnu i istina judiske duše dolazi na vidjelo – glasnik mu Božji progovara. Može Josip biti „na istoj valnoj dužini“ s Marijom kad i on prepoznaje i prima anđela i razumije njegov jezik. Pažljivost Josipova na duhovni život vidljiva je u četiri puta ponovljenom slušanju Božje pouke i naredbe, „u snu“ (*Mt 1,20; 2,13.19.22*). Ne samo da je na rječ anđela uzeo k sebi svoju ženu

(usp. Mt 1,24), nego će dvaput na izričitu zapovijed: „Ustani, uzmi dijete i majku njegovu.“ (Mt 2,13,20) odmah reagirati. Što u snu čuje na javi spremno izvršava.

Poslušan je, čuje oba puta zahjevan nalog – najprije: „Bežeći u Egipt!“ (Mt 2,13), potom „Podi u zemlju Izraelovu“ (r. 20), i odmah će u idućem biblijskom retku (r. 14,21), bez odlaganja, izvršiti Božiju zapovijed; spremno opet vodi svoju obitelj. Josip je aktivan. Odmah se daje u akciju, ako treba i usred noći. Čini ono što Gospodin traži. Koliko je predan Božjoj volji vidi se u strpljivu čekanju na nov poziv: ostat će onđe dok mu anđeo ne kaže (usp. Mt 2,13). Nije dosta jednom poslušati nebeski govor, valja iz dana u dan prikloniti uho svoje i pozorno pratiti Riječ.

Poput prvoga, drevnoga biblijskoga pravednika Noe, Josip se očito dobro razumije sa svojim Gospodinom jer mu ne treba ni riječi razjašnjavanja. Ne prigovara, ne gubi se u teorijama i razglabljaju, ne opravdava se, ne mora ništa dodatno pitati. Šutke izvršava. Obavijen plaštem svete tištine čini Božja djela za svoju Svetu Obitelj.

Raskrinkan herodovski princip

Koliko je stvar ozbiljna i žurna vidi se u tome što upravo Josip, koji ima ulogu oca u Svetoj Obitelji, prima upozorenje o Herodovoj zlobi. Josipu

Božji glasnik objavljuje Herodovu paklensku nakanu. Dvaput Josip čuje o opakom „traženju.“ Herod traži da upropasti dijete (Mt 2,13), „traži dušu“ djeteta, i u tome nije sam – opisuje izvorni evanđeoski jezik (r. 20), naznačujući sorotske crte vlastodršca. Umjesto da plodno, po Božju, upravlja povjerenom mu zajednicom, ispušten bijesom („silno se rasrdi“ r. 16), daje nemilosrdno, barbarski posmiceri mušku malenu djecu do dobi od dvije godine po cijelom betlehemskom kraju. Zbog toga pramajku Rabelu guši neurješan plać. Evandjele piše da pritom Herod „šalje“, daje poslanje, potvrđujući još jednom njegovo izopačeno, svetogradno prisvajanje Božje vlasti i zloporabu autoriteta.

Bijeg Svetе Obitelji u Egipt vezan je uz trostruku utjehu. Josip, naime, ne sluša samo o teškim herodovskim prijetnjama kojima je izvrgnuta njegova obitelj, nego anđeo odmah najavljuje i Herodov „kraj“, njegovo „skončanje“ (usp. Mt 2,15,19) koje će doći – umrijet će (r. 19). Anđelov poziv nije usmjeren samo na spašavanje djetetova života, nego znači da Sin Božji preuzima na sebe povijest Božjega naroda. Njegovo Utjelovljenje obuhvaća i razdoblje u kući ropstva i sveti izlazak koji je staračevljena slika Otkupljenja. Gospodin iz Egipta doziva svojega sina (usp. Hoš 11,1; Mt 2,15), kao što će ga iz groba, u koji ga je nač grijeh doveo, dozvati. Davno je Gospodin izrazio svoju želju da ga i „Egipat“ – ta iskonska slika neprijatelja koji udara na život Božjega naroda – upozna (Iz 14,4,18). Sada, evo, sam Isus onamo odlazi. Anđeo Gospodnji može i u Egiptu Josipu progovoriti (Mt 2,19). To je silina Božjega milosrda, to je Božićna velika nada: i zlobnu kuću ropstva Bog pohađa, razotkriva paklenke spletke i njihov kraj, štiti Svetu Obitelj!

p. Niko Bilić

Stranac bijah i primiste me

Usred izbjegličke krize kojoj svjedočimo posljednjih mjeseci mogli smo među imenima organizacija koje su se angažirale oko izbjeglica i mješavina: čuti i za Isusovačku službu za izbjeglice. Isusovačka služba za izbjeglice, kao što i samo ime kaže, isusovačka je organizacija čija je misija pratiti, služiti i zagovarati izbjeglice i druge prisilno raseljene osobe.

U Hrvatskoj ova organizacija postoji kao udruga koja je dio mreže međunarodne humanitarne organizacije Jesuit Refugee Service (JRS) osnovane 1980. godine. Danas, kao organizacija s tridesetogodišnjim iskustvom, JRS djeluje u 50 zemalja svijeta te tako služi gotovo milijun izbjeglica. S obzirom na različite potrebe raseljenih osoba i JRS djeluje na razne načine: od pomaganja izbjeglicama u velikim izbjegličkim kampovima ili u gradovima, brige za osobe raseljene unutar njih-

hove vlastite zemlje, zagovaranje tražitelja azila do pomaganje osobama zatvorenim u prihvatnim centrima za strance.

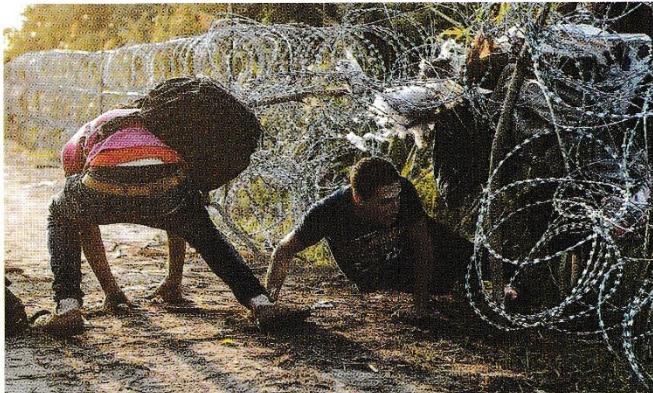
U Hrvatskoj JRS aktivno djeluje od 1993. godine brinući se za potrebe i prava izbjeglica i prognanika koji su iz svog mjesta boravka morali pobjeći pred ratom ili progonom. Od 2010. posebno se posvećujemo potrebama osoba koje u Hrvatsku stižu kao tražitelji azila iz azijskih i afričkih zemalja bježeći od progona i rata u potrazi za sigurnošću i zaštitom. Tražiteljima azila, azilantima i osobama sa supsidijarnom zaštitom JRS pomaže kroz psihosocijalno savjetovanje, medicinsku i malu materijalnu porporu, pastoralnu skrb i pravnu pomoć.

Sve svoje djelovanje JRS temelji na prvom poslanju - pratiti. Pratiti u tom smislu znači biti s drugim, biti prijatelj, upoznati sve dimenzije

nečijeg života. Djelatnici i volonteri JRS-a jesu Isusovi prijatelji i pratitelji, i zato žele biti pratitelji onih s čijim imenom bi i sam Krist želio biti povezivan, sa siromašnima i protjeranima. Bliski i izravni kontakt s tražiteljima azila, izbjeglicama i migrantima je ono što JRS-u pomaže da doista razumije koje su stvarne potrebe

tih ljudi. Tada znaju u čemu tim ljudima mogu služiti - bilo to u Prihvatištu za tražitelje azila, centrima za zadržavanje ili pak pomoći u procesu integracije osobama koje su dobile neki oblik međunarodne zaštite. Konačno, važan dio posla JRS-a je zagovarati i braniti prava izbjeglica i drugih prisilno raseljenih osoba. Zalažu se za dostojanstvo i pravednu zakonodavnu praksu na nacionalnoj i europskoj razini kako bi se prisilno raseljenim osobama osigurala zaštita i mogućnost uključivanja u naše društvo.

Od prvog dana izbjegličke krize u Hrvatskoj JRS je kontinuirano prisutan u Prihvatištima i izbjegličkim kampovima: zagrebačkim Dugavama, Opatovcu i Slavonskom Brodu te po potrebi na granicama na Bregani i u Tovarniku. Sam izbjeglički kamp Opatovac je otvoren 20. rujna i JRS je u njemu prisutan od početka, 24 sata dnevno u tri smjene. Kroz taj kamp je dnevno, u prosjeku, prolazilo 6000 ljudi. Zimski prihvatni tranzitni centar Slavonski Brod krenuo je s prihvatom izbjeglica i migranata 3. studenoga. JRS i ovdje nastavlja svoje djelovanje te je i prisutan zajedno sa svojim djelatnicima, prevoditeljima i volonterima 24 sata dnevno kako bi pomogli onima kojima je pomoći potrebna. Cijelo ovo vrijeme JRS u kampovima pomaže u podjeli hrane, deka, kabanica, odjeće i obuće, koor-

dinaciji i pratnji izbjeglica prilikom pružanja lječničke pomoći i pomoći pri spajanju obitelji.

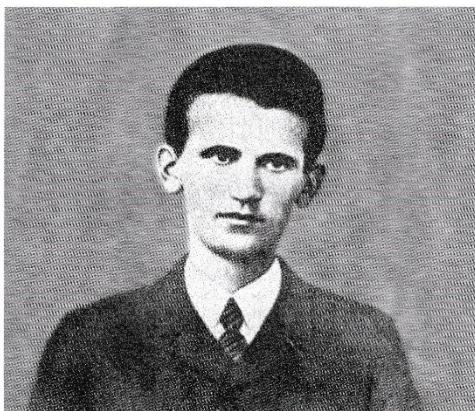
Jedna od novih dimenzija rada izbjeglica i njihovog zagovaranja jest i suočavanje s mogućim povezivanjem izbjegličkog vala i terorizma. U tom smislu JRS naglašava da ljudi koji dolaze, bilo iz Sirije ili iz drugih zemalja, bježe upravo od tih istih situacija - terorizma. Bježe od bombi u Aleppu, bježe od napada u Iraku i iz drugih zemalja. Dolaze kako bi izbjegli upravo ono što se dogodilo u Francuskoj, zemlji domaćinu. Izbjeglice samo žele uživati istu slobodu koju i mi uživamo, siguran život. Treba se imati na umu da nije izbjeglička kriza stvorila terorizam, već upravo suprotno; terorizam, diktature i progoni glavni su uzroci najveće izbjegličke krize nakon Drugog svjetskog rata.

Zbog svega ovoga, zbog onoga što izbjeglice i migranti jesu, pozvani smo na prihvatanje tog stranca, prepoznavanje dobroga u drugome, dopuštanje da nas drugi obogati svojom različitošću. Pozvani smo tražiti i nalaziti Božje lice u osobama u potrebi. To je ono na što nas upućuje i nasljedovanje Isusa Krista, to je poslanje i utečenje Isusovačke službe za izbjeglice - JRS-a. Jer, kako Isus kaže: "Stranac bijah i primiste me."

p. *Tvrko Barun*

Sluga Božji Petar Barbarić

Hodočašće po Bosni i Hrvatskoj

O životu sluge Božjeg Petra Barbarića već je mnogo toga napisano. Mnogima su poznate njebove krepštosti i pobožnost, osobito njegova pobožnost prema Gospi i prema Presvetom Srcu Isusovu. No, manje je poznata zgoda iz njegovog života kada je s prijateljem u mjesec dana prošao gotovo 800 kilometara. To je bilo pravo hodočašće, stari kršćanski oblik pobožnosti, tijekom kojeg je posjetio i dijelove Slavonije i Dalmacije.

Odrastao u rodnoj Hercegovini na kršnom kamenju, Petar Barbarić je sa sobom iz zavičaja ponio ljubav prema prirodi u kojoj je tako rado boravio tijekom svoga djetinjstva; bilo da je čuvao blago na paši ili prevlajući put od sedam kilometara do škole kroz brežuljke i uvale.

Nakon 5. razreda gimnazije (što danas odgovara 1. razredu srednje škole), a Petru je bilo već 20 godina, željan znanja i novih sponzaja s prijateljem Marijanom Kelavom, svojim vršnjakom po godinama, kreće u ljetnim praznicima na putovanje - hodočašće po Bosni i Hrvatskoj, i to pješice. Putovanje je započelo 5. srpnja 1894. g. u Travniku,

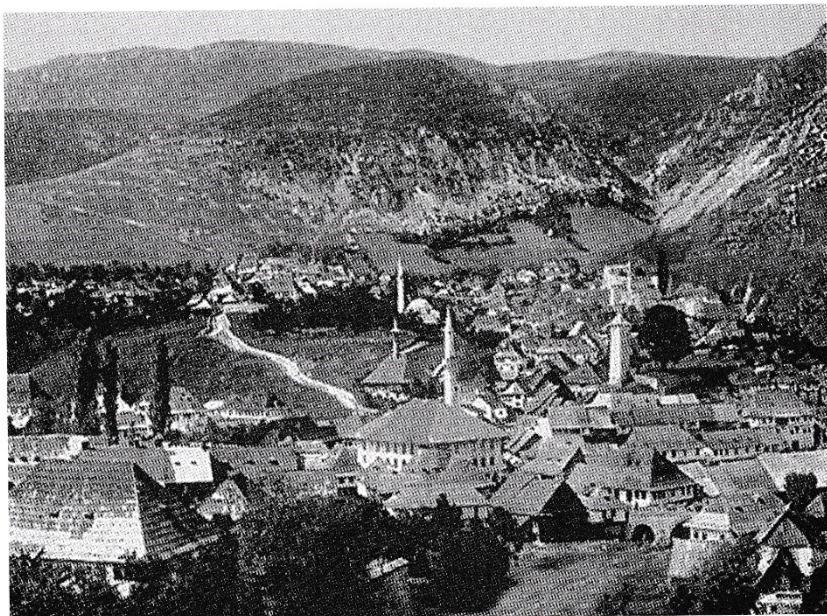
a trajalo je mjesec dana. Krenuli su preko Zenice prema Žepcu i dalje prema sjeveru. Put ih je vodio dolinom rijeke Bosne koja se probijala kroz klisuru Nemila - Vranduk. Njegov prijatelj Marijan o tome je putovanju kasnije zapisao: „Barbarić bijaše u društvu veoma veseo i pun slatkoga humora, tako da je svakoga znao zabaviti i razveseliti. Razgovarali smo o raznim stvarima; rado bi spominjao pobudljive zgode iz života svetaca. Razgovarali smo o našem budućem radu u vinogradu Gospodnjem.“ Obojica su redovito molili svoje jutarnje i večernje molitve kao i svakodnevnu molitvu krunice tijekom dana. Redovito su posjećivali župnike koji bi ih ugostili. Nakon prolaska kroz Vrandušku klisuru, stigli su do Žepča, a od tamo su se uputili prema Maglaju. Kroz Maglaj preko Dobojia i Dervente došli su do Bosanskog Broda, gdje su prešli Savu. Put ih je vodio najprije u Slavonski Brod odakle su došli do Đakova. Petra je posebno privlačila đakovačka katedrala koju je razgledao s velikim zanimanjem. Odsjeli su u Bogoslovskom sjemeništu pa su potom preko Našica stigli do Po-

žegu gdje su prenoćili u nekadašnjem isusovačkom kolegiju. Kako su išli pješice doživjeli su na putu raznih dogodovština. Tako Petar piše u pismu svome prijatelju: „Preksinoć smo noćili pod jednim hrastom nasred polja. A opet noćas na mekim dušecima (u Požegi): sve naizmjence, kako kada.“ Budući je Zagreb bio previše udaljen, premda je bio u planu da ga posjeti, nisu ga mogli pohoditi zbog nedostatka vremena. Zato su iz Požege opet preko Save krenuli za Banju Luku. Ondje su posjetili tada već poznati trapistički samostan. Putovanje od Banja Luke do Jajca bilo je posebno zanimljivo i dramatično jer se cesta se upravo gradila pa se trebalo probijati kroz kamenjar i strmine. Ipak su i taj dio uz pomoć Božje uspješno nadvladali. U Jajcu su posjetili svetište sv. Ive, a iz Jajca su krenuli prema Splitu, gdje je Petar prvi put u životu vidio more. Iz Splita su brzo stigli u rodnu Hercegovinu gdje su ostatak praznika proveli sa svojima obiteljima; pod

konac mjeseca kolovoza vratili su se natrag u Travnik obogaćeni novim spoznajama i iskustvima.

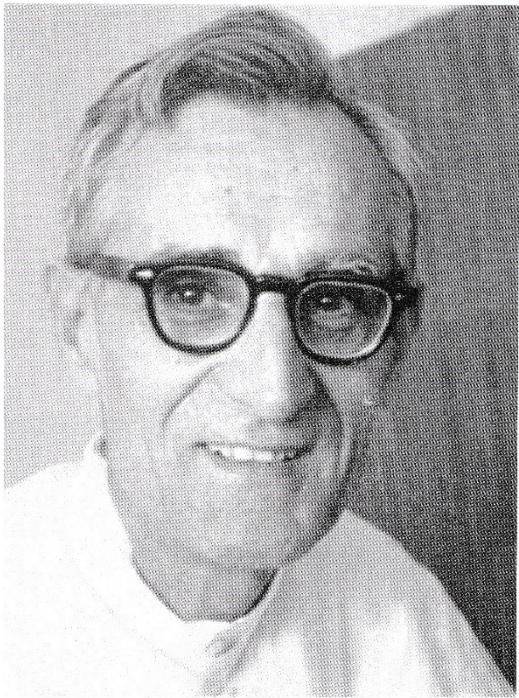
Kad još nitko nije slutio što će se s Petrom zbaviti u budućnosti, Providnost ga je dovela i do Hrvatske da pripremi i ovdje teren za širenje glasa o njegovoj svetosti nakon njegove smrti, a pogotovo nakon što je započeo proces za njegovu beatifikaciju koji sada ide prema kraju. Stoga nije mala stvar da se i u Hrvatskoj možemo ponositi da ju je pohodio sluga Božji Petar Barbarić, naš budući hrvatski blaženik i svetac. Njegov posjet pamtit će posebno Slavonski Brod, Đakovo, Našice, Požega i Split. Nakon Petrove beatifikacije trebat će u svakome tome mjestu postaviti neko spomen obilježje, pa makar i samo ploču s natpisom da se podsjetimo kako je ova mjesta posjetio i svojom nazočnošću na neki način posvetio ovaj hrvatski Božji ugodnik.

*tekst p. Božidar Nagy
uredio Marko Petričević*

2015/2

Sluga Božji Ante Gabrić Moj Orobindo

Bio je to njegov Božić, dan kad se Isus po prvi put nastanio u jaslice njegova srca. Bio je to Božić moga dragog malog Orobinda, slijepca Orobinda.

Za taj sretni dan dugo se on pripravljao. Potku mu je davao naš revni katehist Bhoben. Orobindo je sve pamtio: i katekizam, i molitve, i pjesme. Sve mora biti pripravno za taj veliki dan njegova života.

Već je bila kasna noć kad sam se uz nasip ri-jeke Gangesa približio Nafarganju. Odjednom dolje uz Anondov ribnjak odjeknu veseli poklki:

„Fadar, fadar! – Oče, oče!“

Bio je to Orobindov glas. Već od predvečerja on tu sjedi i čeka. Čeka svog „guruua“, svećenika. Kasna je noć, no za nje- ga su dan i noć isto. Zapravo on i nema noći. Dosta je vidjeti ono njegovo radosno lice, onaj smiješak, one raskriljene ruke. Uistinu, to je vječni dan vječne radosti. I kao mali prašumski jelen skoči on uz ribnjak prema nasipu Gangesa pa pozdravi svoga svećenika, da se dotakne njegovih nogu i podigne prašinu s tih nogu na svoje čelo. Bože dragi, kako si Ti divan, kako si velik u toj ljubavi i sreći maloga slijepca Orobinda!

Uzeo me za ruku da me povede do Anondove kolibe. On zna sve te staze, sva-ku rupu, svaku lokvu na putu. Kao da mu ih Andeli Ćuvari pokazuju. Već izdaleka dozivlje svoju majku:

„Ma, ma, onu novu hasuru pripravi! Donesi vode u tanjuru!“

Još jednom je rukom prešao preko hasure, da se možda majka nije zabunila i donijela staru hasuru. I onda je po lijepom bengalskom običaju oprao svećenikove noge. A tog dana bile su i prašne i žulja-ve. Od ranog jutra pa, evo, do osam sati navečer pješačili smo katehist Bhoben i ja. Sparina je bila nesnosna. Lađica nas je trebala čekati južno od Biradnogora, no lađari nisu više mogli izdržati strašnu vrućinu pa su se poslije ručka vratili kući. A Bhoben i ja s misnim torbama na leđima, bez hrane i vode, po onoj popodnevnoj vrućini morali smo do Amlamerija, gdje smo lađicom prešli na ranigorskiju obalu Gangesa.

Bilo je poslije deser sati navečer kad smo svršili krunicu i zajedno sjeli da založimo nešto riže i pr-ženog povrća. I Orobindo je sjeo uz nas, ali on da-

nas neće jesti. Obećao je Isusu da će postiti i da će cijelu noć bdjeti do nogu svoga svećenika, Isusova namjesnika.

Svi smo zapravo dugo bdjeli. Bila je takva sparina da se nije moglo spavati, pa i rojevi komaraca samo zuje i zuje...

Orobindo nam je otpjevao nekoliko pjesama koje je pripravio za sutrašnji veliki dan. Bila je to krasna večernja molitva i uspavanka. Zaspali smo onako na otvorenom, na hasurama – kao betlehemske pastiri.

Mi smo zaspali, ali Orobindo nije. On je izvršio obećanje što ga je dao Isusu. Te noći otišao je i do svog ujaka gdje su mu bila dva brata i sestrica. Želio ih je podsjetiti da ujutru brzo ustanu, lijepo se operu i dodu na misu. Sve je to učinio po tamnoj noći, osvijetljenoj njegovom ljubavlju i srećom. I ta noć, pred njegovu svetu pričest, kao da je bila još svjetlijaa...

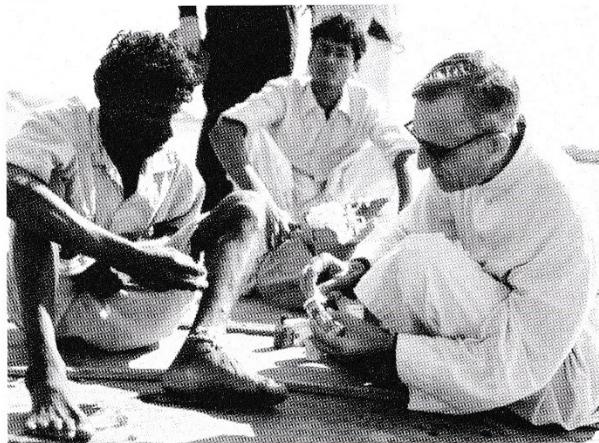
Rano ujutro obukao je svoje najljepše odijelo: debeli kaput i vunene hlače! A temperatura je već ujutro bila skoro 40 stupnjeva Celzusa. No on je to dobio lani za Božić pa to mora sada pokazati Isusu i razveseliti ga...

Misa je bila na verandi kolibe. Pred malim oltarom nalazilo se prašumsko cvijeće i male svjećice i mirisni štapići „sandal“. Pri prikazanju Orobindo i njegova sekica donijeli su to kao dar na oltar. To i svoje srce! A svi su pjevali: „Ondoli boli... – Ovaj vijenac, ovu žrtvu, srca naša primi, o Isuse!“

I Isus je to primio i ujedinio s olтарom. Mala koliba postade živa katedrala. Orobindo prije pričesti predvodi molitvu: „He Probbu Đišu, ešo amar onore! – O Učitelju, Isuse, dođi u moje srce!“

Opet se obnavlja božićna tajna: On dolazi u još jedne jaslice.

Ruka mi je od radosti drhala, i ruka i srce, kad sam podigao bijelu hostiju. Mali slijepac Orobin-

do klečeći čeka na Isusov dolazak. Kao da je htio oroviti ona dva suha oka, a na licu mu je upravo rajske odsjev sreće, ruke su mu – ne sklopjene, već raskriljene, kao da želi zagrliti Isusa, a i Isus njega. Bio je to božićni zagrljaj, zagrljaj prve svete pričesti. I od radosti poče Orobindo svoju zahvalu molitvu, i to glasno, da svi čuju, da se svi s njime raduju. Bio je to razgovor ugodni: zahvala, radost i molba.

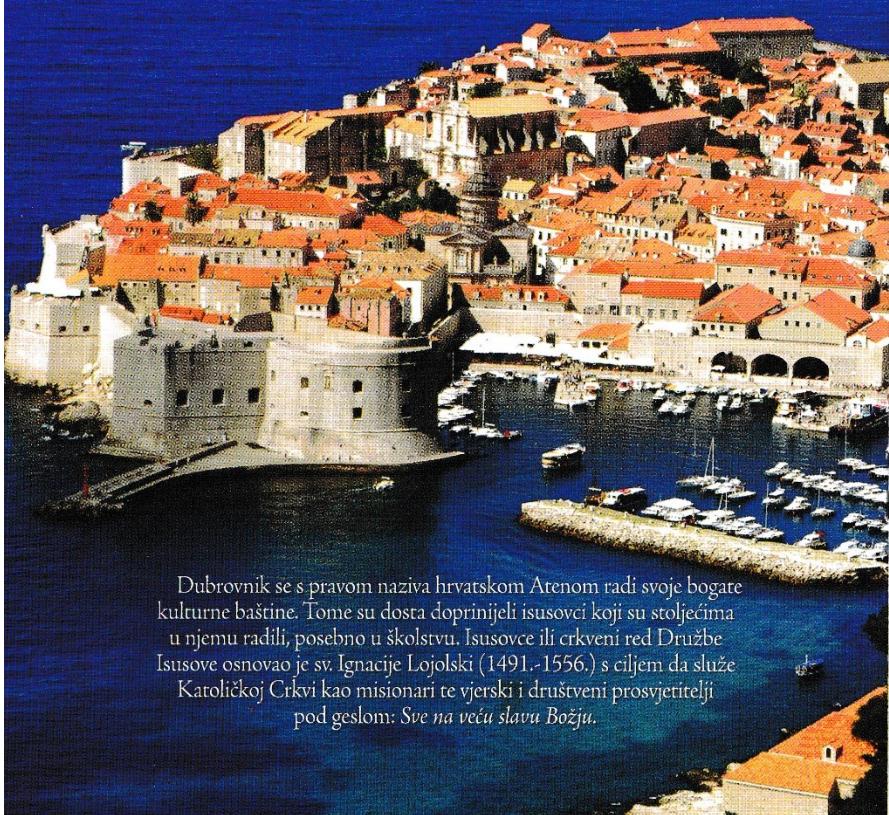
„Orobindo Té je dugo, dugo čekao. I Ti si Orobinda čekao. I sada Ti ostani kod Orobinda...“ Onda je slijedila duga lista imena. Za svakoga se on molio, nikoga nije ispuštilo. Posebno je spomenuo sve male slijepce, čitavog svijeta, da bi i svi oni Isusa ljubili i čivali u svom srcu.

Na koncu mise pozvao sam malog Orobinda pred oltar. Sklopili smo zajedno ruke - sklopjene ruke i sjedinili srca, i blagoslovili i pozdravili sve prisutne i u ovoj maloj Anondovoj kolibi, i sve vas, dobrovatore po čitavom svijetu. Pozdravili smo s „Tomader šanti houk! – Bio mir s vama!“ – Podignuvši sklopjene ruke k čelu i naklonivši se duboko, svi su odgovorili: „Šanti, šanti! – Mir, mir!“

(Iz „Tamo gdje palme cvatu“, br. 59., Basanti, Božić – 1972.)

uredio Petar Klarić

Isusovci u Dubrovniku

Dubrovnik se s pravom naziva hrvatskom Atenom radi svoje bogate kulturne baštine. Tome su dosta doprinijeli isusovci koji su stoljećima u njemu radili, posebno u školstvu. Isusovce ili crkveni red Družbe Isusove osnovao je sv. Ignacije Lojolski (1491.-1556.) s ciljem da služe Katoličkoj Crkvi kao misionari te vjerski i društveni prosvjetitelji pod geslom: *Sve na veću slavu Božju.*

Dolazak isusovaca u Dubrovnik

O. Nikola Bobadilla, drug Utemeljitelja Družbe Isusove i o. Luka iz Parme apostolski su dje-lovali u Dubrovniku od 1559.-1561.godine. Uz misionarski rad, također su ispitivali mogućnost osnivanja kolegija. Okolnosti nisu bile prikladne. Crkvena vlast u Dubrovniku tijekom 15. stoljeća pozivala je isusovce kao adventske i korizmene propovjednike, a Dubrovačka republika je tražila da isusovci u Dubrovniku osnuju kolegij za školovanje dubrovačke mladeži, što nije išlo bez teškoća.

Isusovci su, naime, uspostavili vlastitu rezidenciju, tj. kuću za stalni život i boravak redovnika istom 1604. Uz pastoralno djelovanje, započeli su i privatnu školu o vjerskim i školskim pitanjima. No, kako su suprotno običaju uzimali i školarinu, jer nisu imali sredstava za život i rad, rezidencija je 1612. ukinuta. Kako je u međuvremenu pridolazio sve više isusovaca koji su poznавali hrvatski jezik, rezidencija je ponovo oživjela i uzu nju je privatna škola procvala, kada je o. Bartol Kašić 1619. postao superior rezidencije. On je napisao prvu hrvatsku gramatiku već 1604. U rezidenciji je dje-lovalo i u školi predavao o. Jakov Mikalja koji je napisao rječnik 1651. godine pod naslovom: *Blago jezika slovenskog*. To je prvi rječnik s hrvatskim rječima na prvom mjestu, a onda latinskim i talijanskim. Također je napisao i prvu talijansku gramatiku na hrvatskom jeziku i preveo Alvarezovu gramatiku latinskog jezika za Hrvate. U istoj rezidenciji je pastoralno radio i u školi predavao o. Ardelio della Bellla koji je izradio rječnik pod naslovom: *Dizionario - talijansko - latinsko - hrvatskog jezika*.

Novi kolegij

O. Marin Gundulić (1647+) ostavlja svoju baštinu kao fondaciju za novi isusovački kolegij u Dubrovniku. Tako postaje njegov osnivač. Kamen temeljac je postavljen 1662. godine. Međutim, sve sagrađeno porušilo je strašni potres 1667. Kolegij je ipak dovršen 1684. godine. Školski program kolegija bio je sličan školskom programu današnjih klasičnih gimnazija. U tom kolegiju se školovala

dubrovačka mladež kroz 89 godina.

Uz kolegiju je sagradena i velebna crkva sv. Ignacija 1725. Bila je to i ostala kao đačka crkva, pravi biser baroknog stila gradnje crkava i ponos ne samo Dubrovnika.

Najpoznatiji učenik isusovačkog kolegija u Dubrovniku je isusovac o. Ruđer Bošković (1711.-1787.), učenjak svjetskog glasa i znanstvena dika hrvatskoga naroda.

Kolegij pak Družbe Isusove pretvoren je u Dubrovački kolegij nakon što je papa Klement XIX. 1773. ukinuo isusovački red. Školu su tada preuzeuli talijanski redovnici pijaristi ili skolopi. A ulaskom francuskih četa u Dubrovnik prestaje postojati Dubrovačka republika, a zgrada kolegija postaje vojna bolnica 1806. godine. Škola je pre-mještena u obližnji ispraznjeni samostan sestara dominikanki.

Obnovljena Družba Isusova

Papa Pijo VII., potaknut molbama crkvenih i svjetovnih krugova, ponovo je uspostavio Družbu Isusovu. Isusovci dolaze, na poziv dubrovačkog biskupa Tome Jederlinića, ponovo u Dubrovnik tek 1845. godine. Zbog manjka klera neko su vrijeme vodili župe u istočnoj Hercegovini koje su bile pod otomanskom vlašću. A 1854. godine dubrovački isusovci preuzimaju vodstvo gimnazije i vode ju kroz deset godina. Zvali su je isusovačka gimnazija.

Kroz desetljeća su dubrovački isusovci upravljali biskupskim sjemeništem i malom školom za sjemeništare. Koncem 19. stoljeća isusovci u Dubrovniku posve su se dali pučkim misijama, davanju duhovnih vježbi i vođenju katoličkih organizacija.

Hrvatska provincija

Isusovci koji su djelovali među Hrvatima su pripadali stranim provincijama Družbe Isusove.

Godine 1909. uspostavljena je Hrvatska misija sa sjedištem u Zagrebu. Ona postaje 1919. vice-provincija, a 1941. samostalna Hrvatska provincija Družbe Isusove. Tako isusovačka rezidencija u

Dubrovniku, koja je dosada pripadala talijanskim provincijama, odsada pripada Hrvatskoj provinciji. Apostolsko pak djelovanje nastavilo se u crkvi sv. Ignacija gdje su cvale katoličke organizacije, osobito mladih. Uz to vode pučke misije po župama i daju duhovne vježbe.

O. Petar Perica

U dubrovačku rezidenciju je došao o. Petar Perica za poglavara 1937. godine. Njegove pjesme *Do nebesa nek se ori i Zdravo Djeko svih milosti puna* s refrenom: *Rajska Djeko Kraljice Hrvata...* oduševljeno su se pjevale po svim katoličkim crkvama, a i dan-danas se pjevaju. U Dubrovniku je o. Perica postao omiljeni propovjednik i ispovjeđnik, i veliki apostol pobožnosti Srca Isusova, pa su ga Dubrovčani prozvali od milja *padre Perica*. Uz to je postao duhovni vođa katoličkih organizacija: križara, Marijinih kongregacija, Društva Srca Isusova.

Osnovao je *Socijalno djelo* za pomoć potrebnima u onom ratnom metežu. Konačno je postao duhovnikom u Biskupskom sjemeništu 1941. godine.

U Drugom svjetskom ratu u Dubrovniku su vladali Talijani, uz prisurnost Hrvatske vojske, do 1943., kad je Italija kapitulirala. A onda su Nijemci vlast uzeli u svoje ruke sve do rujna 1944. godine.

Partizani ulaze 18. rujna 1944. u prazni Dubrovnik i uvode komunistički teror. Zloglasna OZNA je imala popis *narodnih neprijatelja* koje je trebalo likvidirati. Na spisku je bio i o. Perica.

Njega su zatvorili 22. listopada u 22 sata 1944. godine. U zatvoru je susreo oko petero Dubrovčana, među kojima je bilo sedam katoličkih svećenika. Njih bilo nikakvih preslušavanja ni suđenja.

Partizani su ih noću 24. i 25. listopada 1944. brodicama prebacili na obližnji otocić Daksu i postrijeljali te bacili u zajedničke jame. Ekshumacija žrtava Dakse obavljena je 2009. godine. Pronade-

ne su 53 ljudske lubanje. Od njih je identificirano samo 18, među kojima je i o. Perica.

Njegovi posmrtni ostaci sahranjeni su u isusovačkoj grobnici na dubrovačkom groblju Boninovo.

O. Perica je kandidat da bude proglašen mučenikom katoličke vjere.

Biskupsko sjemenište

Dubrovački biskup dr. Pavao Butorac je 1941. godine smjestio svoje sjemeništarce i bogoslove u Dubrovački kolegij koji je Jugoslavenska vlada 1940. godine vratila dubrovačkoj crkvi. O. Perica im je bio duhovnik; a i ostali članovi isusovačke zajednice su se smjestili u kolegiju.

Isti biskup je povjerio vodstvo i odgoj sjemeništarca, kao i novo osnovanu privatnu klasičnu gimnaziju, isusovcima. Oni su to vršili do 1991. godine, kada vodstvo sjemeništa preuzima dijecezanskih klera. Sada je u zgradi bivšeg Dubrovačkog kolegija smještena Biskupijska klasična gimnazija Ruder Bošković, pod vodstvom dijecezanskog klera.

Nova rezidencija

Budući da je zgrada uz crkvu sv. Ignacija, gdje je bila stara isusovačka rezidencija, okupirana stanarima koji su stekli stanarsko pravo, isusovci imaju novu rezidenciju u dijelu starog kolegija koji se nalazi uz crkvu svetog Ignacija. Sada se u rezidenciji nalaze četiri patra. Jedan je od njih stalni župnik

na otoku Koločepu. Iako župa nije brojčano velika, iziskuje sv. župničke poslove i punu zauzetost za malo stado.

U crkvi sv. Ignacija prije večernje sv. mise moli se Gospina krunica i redovito se služi sveta misa, a nedjeljom dvije s propovijedi. Svaki dan se prije svezte mise ispovjeda. Preko ljetnih mjeseci svake nedjelje služi se turistička misa na engleskom jeziku.

Neki blagdani se slave s trodnevnom pripravom, što je duhovna obnova za vjernike. Ti blagdani su sljedeći: Blagdan Lurdske Gospe, 11. veljače, Svetkovina Srca Isusova i svetog Ignacija kao patrona Crkve.

Prvi petci se slave s pobožnostima Srca Isusova. Tada bude i više ispovjedi. Svakog četvrtka obavlja se klanjanje, uglavnom za članove Apostolata Molitve.

Svakih dana jedan od patara ima jutarnju sv. misu kod časnih sestara Ančela na nedalekim Pilama. A svakog prvog petka ide jedan pater služiti sv. misu sestarama milosrdnicama koje se nalaze iznad Grada.

Što se pak tiče davanja duhovnih vježbi, zasada su se davale samo duhovne vježbe od tri dana, i to laicima pojedinačno. Imaju drugih mogućnosti koje su zasada neiskorištene.

Mnogi mladenci zaželete imati vjenčanje u našoj krasnoj crkvi. To čine najčešće stranci s engleskog jezičnog područja

p. Roko Prkačin

Časni brat Ivan Mikec vrtlar i slikar

Kada se obično spomene da je netko redovnik, Isusovac, podrazumijeva se netko tko je svećenik. Malo se zna o Isusovcima koji nisu svećenici nego časni braća. To su redovnici koji svoje zavjete siromaštva, čistoće i poslušnosti žive na jedan način, koji često ostaje nevidljiv, ali bez kojih današnji Isusovci ne bi bili ono što jesu. Kroz povijest su to bile osobe koje su radili jednostavne poslove od portira neke rezidencije do onih visokih, kao što su graditelji i umjetnici koji su ukrašavali Isusovačke crkve diljem svijeta. Među njima Družba Isusova ima više svetaca i blaženika. U daljnjem tekstu upoznat ćete jednog redovnika koji je odabrao život kao časni brat u Družbi Isusovoj.

Možete li se kratko predstaviti čitateljima?

Moje ime je Ivan Mikec. Rodio sam se 28. travnja 1951. Iz jednog sam malog sela Subotički lug koje pripada župi sv. Petra i Pavla u mjestu Koška. Najmladi sam od petero djece, tri brata i jedna sestra, a trenutačno živim na Fratrovcu u Zagrebu. Moj glavnji posao je briga oko vrta koji pripada rezidenciji.

Možete li nam reći kako je počelo vaše zvanje?

Prvo moram ispričati jednu zgodu iz svog

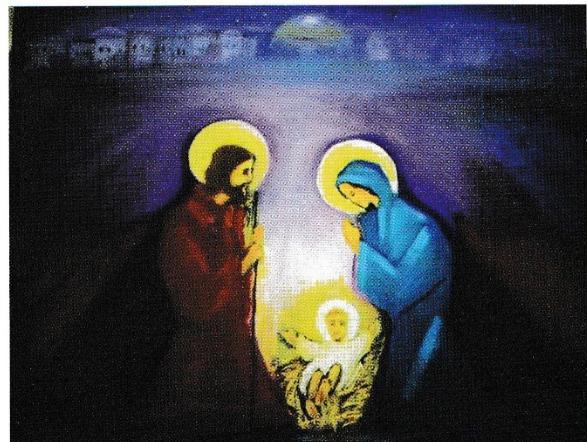
djetinjstva. Kao dječak od osam godina dobio sam nekakvu upalu bubrega. Kako su liječnici tada bili skupi i teško dostupni, a moja se majka sama brinula oko nas djece nakon što je otac umro 1953., povela me je svojoj sestri u Osijek gdje su našli liječnika koji bi me pregledao. Doktor je ustvrdio kako je situacija ozbiljna i da, ako hoću ozdraviti, moram se pridržavati stroge dijете. To mi je tada dosta teško padalo. Bio sam u Osijeku sam s tetkom, a propisana hranja je bila za djeće ukuse dosta nepoželjna. Kako sam često molio krunicu s majkom, napravio sam zavjer Gospu kako će svaki dan moliti krunicu ako me ozdravi. I stvarno, nakon nekog vremena postajalo mi je bolje, iako se nisam stalno držao propisane dijete. Kad sam ozdravio i sam doktor je bio pomalo iznenađen. Tu je počeo moj molitveni život, posebno u obliku krunice dobio je svoje temelje i ispunjao me.

To je bio prvi korak prema duhovnom životu i zvanju, a kako ste došli do Isusovaca?

Posebnu su tu ulogu odigrale pučke misije. Dok sam još išao u osnovnu školu, u župi u Koški misiji je imao p. Bular. To je bio moj prvi susret s nekim Isusovcem. On je djeci dijelio knjižice u kojima se predstavljala Družba Isusova, braća i svećenici. Kako sam uvijek volio raditi svojim rukama, a i moja cijela obitelj je bila takva, od oca do braće, osjetio sam da želim postati časni brat. Majka je često znala reći kako neću imati vremena za molitvu krunice na koju sam se zavjetovao, jer i moja braća su radila stalno i naporno, i jedva su imali vremena „da se prekrste“, kako se to obično kaže, a evo mene je Bog pozvao u redovništvo i tako me uputio u smjeru života molitve i rada.

Kako je izgledao početak vašeg redovničkog života?

Prvo je slijedilo vrijeme aspiranture (*aspirant* = pripravnik koji želi u novicijat), jer sam morao biti punoljetan kako bih ušao u novicijat. Većinu tog vremena sam provodio u Zagrebu u rezidenciji u Palmotićevoj ulici. Napokon sam stupio u novicijat 1968. godine. Tada nas je bilo dvanaest novaka koji smo se spremali za časnu braću. Nakon prve godine novicijata u Palmotićevoj ulici preselili smo se na Fratrovac (sjeverni dio Zagreba) u drugu godinu. Novicijat sam završio 1970., od završetka novicijata sam radio različite poslove u našoj provinciji.

Što ste sve radili, kako su izgledali ti poslovi?

Bilo je svega. Prvi dio svog redovničkog života sam dobrim dijelom proveo u kuhinji, obavljao sam i različite druge poslove, po potrebi. A od 1983. sam ovdje na Fratrovcu. Tu mi je glavna briga vrt koji opskrbljuje naše kuće u Zagrebu s voćem i povrćem. Iz početka je bilo dosta teško. Iako sam iz Slavonije nisam mnogo znao o vrtlarstvu i zemljji. S vremenom je znanje i praksa dolazila, ali i mehanizacija koja je dosta olakšala posao. Danas, sa svoje 64 godine, ne ide to više toliko glatko, ali zato imam vremena i za druge stvari.

Cime se još bavite?

Dok sam bio mladi volio sam jako skijati i sport općenito. Bio sam redovito na Sljemenu kad padne snijeg. Iako prije nisam skijao, nisam se bojao ići i na strnjive spustove, tako da je bilo i padanja, ali, Bogu hvala, ne i lomova. Danas svoje slobodno vrijeme posvećujem dobrim dijelom slijanju. To je nešto što me je još u mladosti privlačilo, a sada se mogu tome više posvetiti, koliko obvezе dozvoljavaju, ono me odmara.

Kada ste počeli slikati?

Bilo je to nakon smrti p. Gajšaka, našeg kipara

i slikara. Ostale su mnoge boje za njim i odlučio sam se okušati u tome. Trebalo je proći nekoliko godina dok sam donekle ovladao time. Ali to je kao i sa svakom vještinom, čovjek se mora vježbati u tome neprekidno.

Već ste 47 godina redovnik, što bi rekli nekoj mladoj osobi koja se zanima za redovnički život, posebno onaj koji ste vi izabrali, život časnog brata?

Početak često zna biti težak. Čovjek mora imati neku približnu sliku života koji ga čeka. Nikad ne možemo znati sve što nas očekuje, ali moramo biti spremni, strpljivi i imati povjerenja u Boga. Ja sam jedini koji je ostao iz generacije, od naših dvanaest. Mnogi su otišli, zborog čega mi je i žao. I ja sam imao dvojbe i iskušenja. Sada, kad gledam na prošlost i kada bih pokušao napraviti neku bilancu, zaključak bi bio kako su oni mali trenuci kad čovjek stvari stavi u božje ruke i ne odustaje kod prve prepreke kako važni. Ljudi znaju reći kako radim stvari badava, ali nije tako. Redovnik prima svoju plaću, ne u novcu ili zlatu, nego u nečemu što ne propada. Sve što radimo, radimo za Boga, za njegovu veću slavu. U tome treba tražiti ispunjenje svoga redovničkog poziva.

Tomislav Vujeva

Anđeo koji govori

Kao svake godine na Badnjak, tako i ove, slavio sam štalicu. Otvarao bih papirnatu kutiju i iz novinskog papira pažljivo odmatao pažljivo i polako različite figurice. Sve je imalo svoj, već godinama, ustaljeni red. Najprije mali Isus pa Marija i Josip, pa magarac i vol, zatim pastiri sa svojim ovčicama, a okolo po bregovima i granama bora desetak anđela. Žadnjev anđela sam odlučio staviti na svoj radni stol, a i ostaviti ga preko godine da mi stvara ugodaj Božića.

Gle čuda! On progovoril:

-Imaš sreću što si baš mene izabrao!

-Kako to misliš? - upitao sam ga.

-Ja sam jedini anđeo koji može pričati - ponosno odvrati.

Tek sam tad postao svjestan i čudio se kako može on od drva izrađen pričati.

On nastavi:

-Samo onaj koji zadrži anđela zbog radosti tijekom čitave godine i cijelog života, očekujući Isusov drugi slavni dolazak, pa i kad ovi blagđani produ doživi ovo čudo koje ti se upravo događa, čuješ me kako pričam!

I tako je dobio pokraj nekoliko knjiga i časo-

IGNACIJEV PUT

-U štalu - odvrati. Zapravo ne u štalu. Sve tvoje brige i probleme stavio sam u srce tog Djeteta. Razumijes? Slegnuo sam ramenima. Dugo sam razmišljao o tome i rekoh mu:

- Teško je to razumjeti, no to me raduje, komično zar ne?

-To nije uopće komično - ozbiljno odgovori -nego je najvažnije razumjeti i doživjeti božićnu radost! Hrio sam ga pitati o Božićnom čudu i Djetetu u štalu, ali bi on na ta pitanja uvijek odgovarao stavljanjem prsta na usne:

- Psssst! Ne govori ništa, samo se raduj!!!!

Božić je blagdan radosnog proglaša: Bog te voli i želio se poistovjetiti s tobom, postavši čovjekom. Došao je siromašan, tiho u ovaj naš svijet, u svemu nama jednak, osim u grijehu!

I kad u izranjenostima, izgubljenostima, suzama, ranama, nerazumijevanjima i osamljenostima čezneš za srećom, mirom i ljubavlju, tvoje srce gladije za Njim, da se rodi i nastani u tebi....

Zašto u vremenu došašća u srcu izrone drukčiji doživljaji i osjećaji koje tijekom čitave godine ne doživljavaš? Zar su nestali križevi i problemi iz tvog života? NE! Zar si dobio velike novce na lutriji i isplivali iz finansijskog ponora? NE! Sve ostaje, no u srcu je nešto što ovaj svijet i ljudi ne mogu dati!

Božić nije samo slavljenje i spomen na Isusov privi dolazak, siromašan u štalu.

Očekujemo u nadi, radosti i sigurnosti Njegov drugi slavni dolazak. Ta je dimenzija puno važnija od slavljenja samog prvog dolaska. I zato budi ne samo četiri tjedna, nego cijele godine, čitavog života čovjek došašća! Puno toga poželimo svojim dragima i bližnjima. Što ima veće nego htjeti da se s onima koje voliš zajedno nadete u vječnosti, u nebu? Nema veće želje od ove!

Budi andeo i imaj svoje srce kao zlatni koš kako bi uvijek bio spreman prihvati drugoga s njegovim ranama i slabostima. Ne boj se, uvijek ćeš moći, ako budeš imao Isusa u sebi.

Neka Ti srce ne prestaje gladovati i čeznuti za Njim!

uredio p. Stjepan Harjač

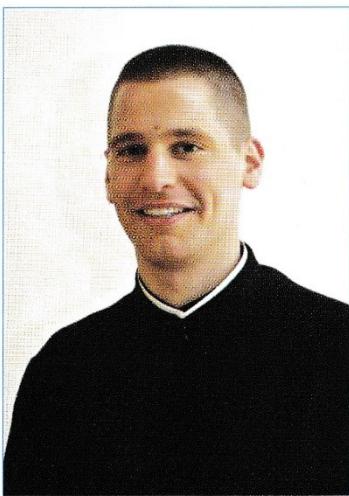
pisa mjesto na mojoj radnom stolu, a i zadaću: držao je u rukama pozlaćeni koš za smeće. Kako se život odvija u radostima i žalostima, bolima, nerazumijevanjima, živciranjima tako je ovisila i njegova zadaća o tim mojim raspoloženjima. U trenucima žalosti, ljutnje, živciranja, nerazumijevanja, osuđivanja andeo bi mi uvijek približio koš i uvijek kratko rekao:

-Baci unutra! Sve bi te poteškoće nestale!

Jednog mi dana palo na pamet kako to da on poslije mog bacanja uvijek isprazni koš.

-Kamo si to bacio?

ZLATKO BRAUCHLER

Rođen sam 16. 08. 1991. u Ludwigshafenu na Rajni (Biskupija Speyer) u Njemačkoj, u klasičnoj radničkoj obitelji. Moja obitelj s očeve strane rodom je iz općine Nijemci, iz Srijema. Moja majka je Njemica. Jedna baka mi je Poljakinja i danas živi u Njemačkoj. Imam dva brata i jednu sestru. Jedan brat je dvije godine stariji od mene, mlađi brat ima 13 godina, a sestra ima 21 godinu, i oni žive u Njemačkoj.

S otprilike 15 godina prvi put sam osjetio Božji poziv za svećeništvo. Povjerio sam se tada jednom svećeniku koji me je od tog dana duhovno pratio. Kako sam osjetio da je taj poziv sve dublji i jasniji povjerio sam se svojoj majci. Ona je bila vrlo šokirana i skroz potresena. Obavijestila je cijelu obitelj o mojoj odluci i svi su bili protiv. Kako bi me sprječili

roditelji mi nisu dopustili pohađanje gimnazije, nego sam najprije morao završiti strukovno obrazovanje. Nije mi bilo jednostavno. Bilo je to vrijeme u kojem me je Bog stavio na kušnju. Tako sam najprije, nakon završetka srednje škole, stekao trogodišnje strukovno obrazovanje za vrtlara hortikulture. Božji poziv nije nestao, štoviše, pratio me je i vodio u mome obrazovanju. Moja se obitelj i dalje nije slagala s mojim pozivom. Svoju vjeru živio sam potajno. Na dnevnu Svetu misu i na susrete s mojim duhovnim pratiošnjem išao sam samo u tajnosti. Nakon mog strukovnog obrazovanja i nakon što sam postao punoljetan iselio sam se iz roditeljske kuće i ušao u Nadbiskupijsko sjemenište za kasna zvanja 2010. godine. Tu sam pohađao i Humanističku gimnaziju biskupije München - Freising u Wolfratshausenu, blizu Münchena, kako bih se spremio za maturu i nastavio sa svojim duhovnim pozivom. U sjemeništu sam mogao živjeti svoj poziv i razvijati ga. Božji poziv ispunjavao je moje sreće sve jače iz dana u dan. Srce mi je prožimala čežnja za Euharistijom, Isusom Kristom i službom Božjom.

Isusovec sam prvo upoznao u Münchenu. Tu sam redovito išao na Svetu misu u crkvu Sv. Mihaila, a takoder i na grob svetog patra Ruperta Mayera u crkvi u Bürgersaluu. Čitao sam puno o životu svetog Ignacija Lojuskog i o njegovom susretu s Kristom. S vremenom sam osjetio da je moj poziv postajao konkretniji i da mi je Bog namijenio put u redovničku zajednicu. Zbog toga sam počeo dublje proučavati isusovačku duhovnost. Nakon mnogih duhovnih razgovora s mojim duhovnikom postajao sam sve svjesniji da me Bog želi u Družbi Isusovoj. Redovite duhovne vježbe i dani sabranosti, kao i razgovor s Bogom u molitvi, učvršćivali su Njegovu volju u meni i

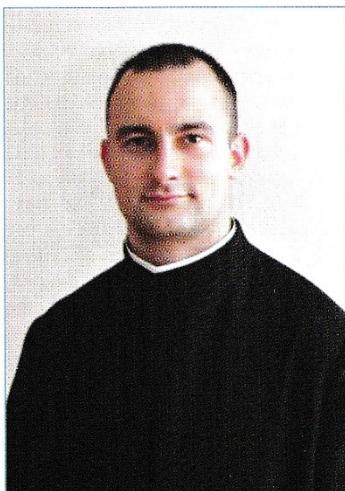
ostvarili je.

Moj dolazak u Hrvatsku sigurno je za mnoge iznenadenje, s obzirom da je moj materinji jezik njemački, a hrvatski je još uvijek u „dječjim cipelama“. Međutim, osjećam duboko u srcu da je takva Božja volja.

Svoje sam praznike svake godine provodio u Hrvatskoj ili u BiH, tako da sam i tamo imao dobar uvid u trenutačnu crkvenu situaciju. Moji su me prijatelji iz Hrvatske i BiH uvijek obavještavali o najnovijem stanju stvari. Ova iskustva su bila od velike važnosti za moje opredjeljenje. Osim toga naučila su me zajedničkom radu s različitim mentalitetima ljudi, kao i učiti iz njihovih iskustava i primjenjivati ih u vlastitom životu. Ta mi internacionalnost razjašnjava što znači Crkva. Posebno me prijateljstvo veže sa sestrinskom zajednicom Služavki malog Isusa (Sarajevska provincija), kao i s mnogim svećenicima Sarajevske nadbiskupije, prijateljima iz Slavonije i Zagreba.

Samо tamo gdje leprši dobra duša, poziv može rasti i sazrijevati. Rado to uspoređujem s rastom biljke: Kada se posadi u lošu zemlju, tada će biljka teško niknuti. Rast će vrlo slabo i skoro da neće davati nikakve plodove, zato što joj nedostaje plodna zemlja za rast. Za ovu biljku je temelj slab da bi pronašla snagu za doношење bogatog ploda.

Ako se cvjet posadi u dobru, plodnu zemlju, razvit će se u svoj svojoj ljepoti i raskoši. Biljka će povući iz plodne zemlje svu svoju snagu kako bi donijela bogate plodove. Na takav način gledam i na svoje svećeničko i redovničko opredjeljenje za Družbu Isusovu u Hrvatskoj i stupanje u novicijat u Splitu.

DINO STANIĆ

Moj život započeo je u Rijeci 24. svibnja 1992. godine. Roditelji su mi majka Jela i otac Marko. Oni su 1992. godine, za vrijeme rata, doselili iz Bosanske Posavine u Rijeku. Tako sam se i ja tu rodio, odrastao i završio osnovnu i srednju školu. Za vrijeme obrazovanja intenzivno sam se bavio nogometom i trenirao u NK Rijeka. Činilo se da je preda mnom lijepa sportska karijera.

Vjernički život je išao u to vrijeme uobičajeno, tako da sam svete Sakramente primio u župi svetog Bartola na Černiku.

Nakon srednje škole nisam znao kamo bih usmjerio svoj život te sam upisao studij informatike. Za vrijeme studija tražio sam smisao svoga života, a moram priznati puno puta na krivim mjestima i udaljen od Katoličke crkve.

U to vrijeme jedan prijatelj me je pozvao u zajednicu mladih katolika, a što je unijelo

promjenu u moj život. U toj zajednici sam kroz svakodnevne susrete sve više upoznavao svoju vjeru, te kroz svakodnevnu molitvu i počađanje Svetе mise sve više otkrivaо Kristа i svoje zvanje koje je on usadio u mene. Tako sam malo – pomalo otkrio da je moja najveća želja zapravo biti svećenik, biti u službi Krista Gospodina.

Nisam znao kamo bih krenuo jer nijedan red koji sam do tada poznavao nije me posebno privlačio. Nekako je u moje ruke došla knjiga „Sloboda za ljubav“ - duhovne vježbe, koje je napisao p. Slavko Pavin. Počeo sam je čitati i štoviše obavljati duhovne vježbe u svakodnevniци i oduševio se, jer sam kroz njih doživio susret s Gospodinom.

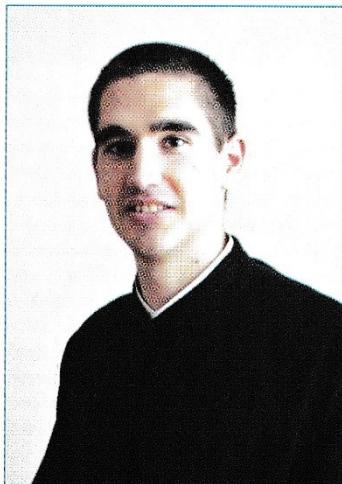
To je bio most i za upoznavanje Družbe Isusove i njezinog utemeljitelja sv. Ignacija Lojolskog. Svidjela mi se ova redovnička zajednica i njezina duhovnost te sam nakon nekog vremena molitve i promišljanja prepoznao da je to Božja volja da budem svećenik – isusovac.

Sada se nalazim kao novak 1. godine u noviciatu Družbe Isusove u Splitu.

Ovom prilikom preporučujem se u molitvi čitatelja Ignacijskoga puta i vjerujem da će, uz milost Božju, ustrajati na putu kojeg sam započeo s Kristom.

MATEJ ZDRAVČEVIĆ

U Frankfurtu na Majni počeli mi se odbrojavati dani 11. siječnja 1992. godine. Roditelji su mi Zdravko i Nada, starija sestra zove se Monika. Članom majke Crkve postao sam krštenjem 25. travnja 1992. u župi sv. Josipa u Vuki, u Slavoniji. Život s obitelji proveo sam u Čepinu gdje završavam osnovnu školu. U Osijeku nastavljam daljnje obrazovanje kao geodetski tehničar. Nakon završetka školovanja zaposlio sam se u tekstilnoj industriji gdje sam radio nepune tri godine. Prije ulaska u novicijat radio sam i

kao snimatelj na televiziji Slavonije i Baranje. Krajem 2012. godine, Bogu hvala, mijenja se polaganje moj dotadašnji način razmišljanja i života, koji je za jednog katolika bio prava sramota. Preko dragih, danih mi ljudi, i približavanja Crkvi, osjećaj za vjeru počeo se buditi – želim Bogu služiti. U svibnju 2014. godine osjetio sam se pozvanim služiti Bogu kao posvećena osoba. Nakon prvotnog odziva nisam ni slutio da me Bog poziva u Družbu Isusovu, no kako to već biva, moja predodžba pokazala se krivom. U vjeri i nadi da Gospodin zna što radi, javio sam se u lipnju 2014. godine p. Sebastijanu Šujeviću, promotoru zvanja Družbe Isusove. Odluka da stupim u Družbu Isusovu, u narednom vremenu, prolazivši kroz razne prilike i neprilike bivala je sigurnijom i još odlučnijom. Bogu hvala, radoš je prava, sada sam dio novicijata Družbe Isusove! Sigurno je da sam potreban Vaših molitava u koje srdačno preporučujem i sve Družbine članove. Hvala Vam! Bog s Vama! Budite i Vi s Bogom.

Pokojnici

p. Ivan Macan

17. rujna 2015. u bolnici Rebro u Zagrebu, nakon kratke i teške bolesti, okrijepljen otajstvima vjere, u 77. godini života, 60. godini redovništva i 48. godini svećeništva, blago je u Gospodinu preminuo p. Ivan Macan, član Hrvatske pokrajine Družbe Isusove. Sprovod dragog pokojnika održan je 21. rujna 2015. u 10.50 sati na zagrebačkom groblju Mirogoj.

P. Ivan Macan rođen je 29. lipnja 1939. godine u Svetojurskom Vruhu u Hrvatskom zagorju. Srednju školu završava u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu. Godine 1956. stupa u Družbu Isusove. Trogodišnji studij filozofije završava na isusovačkoj Filozofskoj institutu u Zagrebu, a četverogodišnji studij teologije na Sveučilištu u Innsbrucku. Tamo nastavlja studij filozofije i postiže doktorat iz filozofije 1974. godine. Vrativši se u domovinu predaje filozofske discipline na isusovačkoj Filozofskom studiju u Zagrebu i od 1975. do 1981. na Visokoj teološkoj školi u Sarajevu. Glavno područje istraživanja bilo mu je filozofija spoznaje, analitička filozofija te socijalna etika. Nakon uspostave Filozofskog fakulteta Družbe Isusove u Zagrebu, 1989. godine, redovni je profesor na Fakultetu i njegov prvi dekan sve do 1995. Godine 1999. izabran je za provincijala Hrvatske pokrajine Družbe Isusove

te tu službu obnaša do jeseni 2006. godine. Od 8. rujna 2010. pa do svoje smrti vršio je službu rektora Kolegija Družbe Isusove na Jordanovcu u Zagrebu. Od 1993. bio je i član Hrvatskoga filozofskog društva u kojem je bio i predsjednik.

p. Danijel Koraca

26. listopada 2015. pokopan je na Gradskom groblju u Opatiji p. Danijel Koraca, isusovac, svećenik i redovnik. P. Danijel je iznenada preminuo, okrijepljen otajstvima vjere, 20. listopada 2015. u Zagrebu na Fratrovcu, u 38. godini života, 19. godini redovništva i devetoj godini svećeništva.

Pater Danijel se rodio u Rijeci 24. travnja 1978. Godine. Nakon završene osnovne škole u rodnom gradu, stupio je kao isusovački kandidat u Sjemenište "Augustin Bea" na Fratrovcu. Po svršetku Nadbiskupske klasične gimnazije u Zagrebu ušao je 1997. u Družbu Isusove. Slijedila je redovita isusovačka formacija: dvije godine novicijata u Splitu, studij filozofije na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu, dvogodišnja pastoralna praksa na župi sv. Ignacija u Sarajevu te studij teologije ponovno u Zagrebu na Jordanovcu. Ondje je kao bogoslov uredio list Ignacijski put i povezane mrežne stranice.

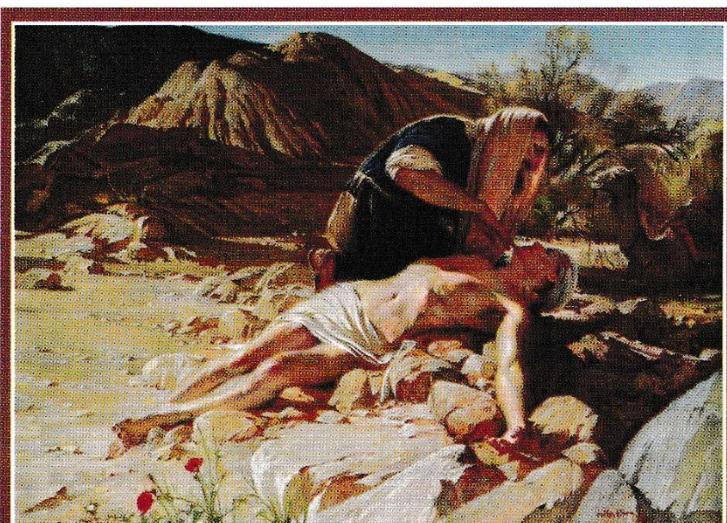
Zareden je za svećenika 23. lipnja 2007. go-

IGNACIJEV PUT

dine, u Zagrebu. Prvu svećeničku službu obavljao je kao župni vikar u župi Srca Isusova u Palмотićevoj ulici u Zagrebu, da bi 2009. bio poslan na studij liturgike u Rim na Papinski liturgijski institut Svetog Anzelma. Ondje je magistriradio 2011. i doktorirao 12. siječnja ove godine s tezom "Dragutin Kniewald i Martin Kirigin, OSB. Dvojica predvodnika liturgijske obnove u Hrvatskoj." Nakon studija, p. Danijel je još neko vrijeme ostao u Rimu, vršeći službu ministra u

Kolegiju sv. Roberta Bellarmina, a zatim se uoči Cvjetnice ove godine vratio u domovinu. Postao je član isusovačke odgojne zajednice "O. Ante Gabric" na Fratrovcu, u kojoj je od rujna preuzeo službu duhovnika. Na Filozofsko-teološkom institutu i Filozofskom fakultetu Družbe Isusove počeo je predavati predmete iz liturgije i sakramentalne teologije. Imenovan je i generalnim tajnikom Fakulteta.

uredio Petar Klarić

Isus nije pustio polumrtvo čovječanstvo da leži,

dao se na put, s neba na zemlju.

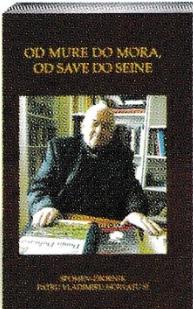
Prignuo se ranjenom čovječanstvu.

**Na rane grijeha izlio je ulje i vino sakramenata,
čovječanstvo je odnio u Crkvu, kao gostinjac na putu.**

Crkvi je povjerio brigu za ozdravljenje čovječanstva.

**Kao cijenu platio je svojom krvljui obećao da će kod ponovnog dolaska
za sve nas nadoplatiti da bi tako čovječanstvo došlo potpuno ozdravljen do cilja.**

Izdanja

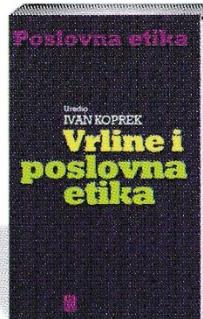
Ivan Šestak (ur.), *Od Mure do mora, od Save do Seine*, Zagreb: FTIDI, 2015.

„Od Mure do mora, od Save do Seine“ je spomen-zbornik p. Vladimira Horvatu prigodom njegovog 80. rođendana. Tyme je na simboličan način označena prostorna raširenost njegova bogatog djelovanja ne samo u Hrvatskoj, već i u Europi kao što u uvodu naglašava p. Ivan Šestak, urednik zbornika.

Spomen-zbornik ima četiri poglavlja. U prvom poglavlju „Život i djelovanje“ upoznajemo životni put p. Horvata i to njegovo djetinjstvo i pastoralno djelovanje. U drugom poglavlju „Jesuitica“ se donose članici o povijesti i djelovanju isusovačkoga reda u Hrvatskoj i svijetu te o doprinosu p. Horvata jačanju prisutnosti isusovačkih vrijednosti u Hrvatskoj. Treće poglavlje „Croatica“ obrađuje teme poput prinosa p. Horvata hrvatskoj filologiji, a uz ostale teme tu se može pronaći i studija o nastanku i razvoju hrvatske himne Lijepa naša od izvornog do predloženog konačnog teksta: „Muro, Dravo, Savo teći...!“ Konačno, u četvrtom poglavlju „Razno“ se otkrivaju različite zanimljivosti o pojedinim autorima i djelima, npr. o bl. Alojziju Stepincu ili o studentskoj himni „Gaudemus igitur.“

Ovaj zbornik tako predstavlja zahvalu p. Vladimиру Horvatu za njegovo plodonosno djelo-

vanje na znanstveno-kulturnom području kao i nesebičnom profesorskom radu na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove.

Ivan Koprek (ur.), *Vrline i poslovna etika*, Zagreb: FTIDI, 2015.

„Ima li mjesta za vrline u poslovnoj etici? Ili, u kojoj mjeri poslovna etika može (treba) biti 'etika vrline'? Na ova pitanja, u nešto širem kontekstu, daju odgovor referati koji su bili izrečeni na simpoziju 'Vrline i poslovna etika' održanom u petak 27. veljače 2015. godine u Zagrebu, a koji je organizirao 'Centar za poslovnu etiku' Filozofskog fakulteta Družbe Isusove.“

Tim riječima p. Ivan Koprek, urednik zbornika „Vrline i poslovna etika“, uvodi u taj isti zbornik. U njemu možemo pronaći različita nastojanja da se odgovori na ovaj izazov. U ovom zborniku mogu se naći brojne teme: od pitanja važnosti vrline u poslovanju, preko govora o potrebi i naravi obrazovanja za vrline te pitanja jesu li vrline tražena roba na tržištu rada, pa sve do govora o pozitivnom značenju teologalnih kreposti za izgradnju kvalitetnog društva te razmišljanja o pravednosti kao poslovne vrline u Svetom pismu. U ovom zborniku čitatelju se nude zanimljiva i korisna promišljanja o odnosu vrline i poslovne etike.

Luka Ilić

NEKA VAM BOŽIĆ
DONESE NEBESKI MIR U SRCE
I BLAGOSLOV U
NOVOJ 2016. GODINI!

